

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: VEKP-Voortgangsrapport 2022 – Rapport over de evolutie van de Vlaamse broeikasgasemissies, cijfers rond energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, en de voortgang van doelstellingen en maatregelen

Samenvatting

Middels een periodiek voortgangsrapport wordt de Vlaamse Regering geïnformeerd over de evolutie van de Vlaamse broeikasgasemissies, cijfers rond energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, en de voortgang van doelstellingen en maatregelen.

In 2020 wordt een daling van de totale Vlaamse broeikasgasemissies (ETS & non-ETS) vastgesteld met 20% ten opzichte van 1990 en 23% ten opzichte van 2005. De niet-ETS uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen daalde met 15% tussen 2005 en 2020: van 46,6 Mton CO₂-eq in 2005 tot 39,7 Mton CO₂-eq in 2020. Voor 2021 wordt een niet-ETS uitstoot ingeschat van 42,1 Mton CO₂-eq.

Uit dit voortgangsrapport blijkt dat Vlaanderen de vooropgestelde doelstellingen voor de reductie van broeikasgassen over de periode 2013-2020 alsook de doelstellingen voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie in 2020 gehaald heeft. Voor wat betreft de doelstelling met betrekking tot broeikasgasreductie heeft Vlaanderen hiervoor weliswaar beperkt gebruik gemaakt van internationale flexibiliteit. Ook voor het realiseren van de hernieuwbare energiedoelstelling heeft Vlaanderen hernieuwbare energie in het buitenland moeten aankopen. Dankzij de gerealiseerde energiebesparingen overtrof Vlaanderen echter de vooropgestelde energie-efficiëntie doelstelling, en zorgde Vlaanderen er voor dat ook België de haar opgelegde doelstelling haalde, en dit ondanks tekorten in de andere gewesten.

In dit voortgangsrapport wordt tevens voor het eerst gerapporteerd over de stand van zaken m.b.t. uitvoering van alle maatregelen uit het VEKP. In het voortgangsrapport 2021 was de rapportage beperkt tot de stand van zaken van de maatregelen in de niet-ETS sectoren.

Context

Vlaanderen streefde in het in 2019 goedgekeurde Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VEKP) de doelstelling na om tegen 2030 zijn broeikasgasemissies in de niet-ETS sectoren te reduceren met 35% ten opzichte van 2005. Op 5 november 2021 besliste de Vlaamse Regering om een pakket bijkomende maatregelen goed te keuren, waardoor de ambitie in het VEKP 2021-2030 met betrekking tot de reductie van broeikasgasemissies in de niet-ETS sectoren verder opgeschroefd werd tot -40% tegen 2030.

Wat betreft de governance van het Vlaams Energie- en Klimaatplan, heeft de Vlaamse Regering in een beslissing van 3 april 2020 reeds enkele belangrijke afspraken gemaakt. Zo zijn het VEKP 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie aangeduid als transversale beleidsplannen van de Vlaamse Regering, en is de minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme aangewezen als coördinerend minister. De vakministers nemen, elk op hun terrein, de nodige acties om ervoor te zorgen dat de energie- en klimaattransitie vaart neemt. Voor elk van de maatregelen uit het VEKP is één (in uitzonderlijke gevallen meerdere) verantwoordelijke entiteit(en) binnen de Vlaamse overheid aangeduid. Deze entiteit draagt de verantwoordelijkheid om deze maatregel tijdig en impactvol te implementeren.

De opvolging en taakverdeling werden in december 2021 verder geconcretiseerd in het Afsprakenkader VEKP. Het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie, monitoring en rapportering inzake de uitvoering van het VEKP. Om de voortgang van de doelstellingen uit het VEKP en de voortgang van de maatregelen op te volgen, wordt jaarlijks een VEKP-voortgangsrapport aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Dit jaarlijks VEKP-voortgangsrapport dient tevens als input voor het opstellen van het tweejaarlijks geïntegreerd nationaal voortgangsrapport.

Inhoud Voortgangsrapport 2022

Op 16 juli 2021 werd voor het eerst een voortgangsrapport voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Dit rapport was beperkt tot een toelichting bij de evolutie van de Vlaamse broeikasgasemissies (totaal, niet-ETS en ETS) t.e.m. 2019 (met een voorlopige inschatting van de uitstoot in het jaar 2020), en een stand van zaken van de niet-ETS maatregelen.

De voorliggende VEKP-voortgangsrapportering 2022 is uitgebreider, en bestaat uit vier delen:

1. Cijfers en toelichting omtrent de evolutie van de Vlaamse broeikasgasemissies t.e.m. 2020 (met een voorlopige inschatting van de uitstoot voor 2021);
2. Een sectorale analyse van de broeikasgasemissies in de niet-ETS sectoren, een overzicht van de belangrijkste beleidslijnen in deze sectoren, en een stand van zaken van de 'topmaatregelen' per sector;
3. Een analyse van de cijfers over energie-efficiëntie (i.k.v. artikel 3 en 7 van de richtlijn energie-efficiëntie) en kerncijfers uit de energiebalans met betrekking tot de productie van hernieuwbare energie;
4. Een overzicht van de status van de individuele maatregelen in het VEKP en een analyse van het voorziene VAK voor deze maatregelen.

Als bijlage gaat een rapportering over alle 344 maatregelen in het VEKP (stand van zaken t.e.m. jaar 2021, met vooruitblik op 2022). Deze stand van zaken is gebaseerd op de bevraging die verliep via het proces van de Beleids- en Begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering (BBT BU).

Evolutie broeikasgasuitstoot

In 2020 wordt een daling van de totale Vlaamse broeikasgasemissies (ETS en niet-ETS) vastgesteld met 20% ten opzichte van 1990 en 23% ten opzichte van 2005. De opmerkelijke daling van 9% (-6,8 Mton CO₂-eq) tussen 2019 en 2020 kan grotendeels verklaard worden door de COVID-19 crisis en een onderhoud van een hoogoven in de staalsector. Er is geen reden om aan te nemen dat het om een structurele trendbreuk gaat. Een vergelijking met emissiejaar 2019 is representatiever om de structurele reductie van broeikasgasemissies (ETS en niet-ETS) te analyseren. Tussen 1990 en 2019 daalden de emissies met -11%, ten opzichte van 2005 namen de emissies in 2019 met 15% af.

De niet-ETS uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen daalde van 46,6 Mton CO₂-eq in 2005 tot 39,7 Mton CO₂-eq in 2020 (-15%). Indien het crisisjaar 2020 wordt uitgefilterd en enkel de periode 2005-2019 beschouwd wordt, gaat het om een reductie van niet-ETS broeikasgasuitstoot met 6%. Dat de oorzaak van deze daling in 2020 gezocht moet worden bij de impact van de COVID-19 crisis, blijkt uit de voorlopige niet-ETS broeikasgascijfers voor 2021: ten gevolge van een geleidelijke versoepeling van de maatregelen en stijging van de activiteitsgraad in verschillende sectoren, neemt de niet-ETS broeikasgasuitstoot terug toe tot 42,1 Mton CO₂-eq.

Voorname conclusies

Uit dit voortgangsrapport blijkt dat Vlaanderen de vooropgestelde doelstellingen voor de reductie van broeikasgassen over de periode 2013-2020 alsook de doelstellingen voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie in 2020 gehaald heeft. Voor wat betreft de broeikasgasreductie doelstelling heeft Vlaanderen hiervoor weliswaar beperkt gebruik gemaakt van internationale flexibiliteit. Ook voor het realiseren van de hernieuwbare energiedoelstelling heeft Vlaanderen hernieuwbare energie in het buitenland moeten aankopen. Dankzij de gerealiseerde energiebesparingen overtrof Vlaanderen echter de vooropgestelde energie-efficiëntie doelstelling en zorgde Vlaanderen er voor dat ook België de haar opgelegde doelstelling haalde, en dit ondanks tekorten in de andere gewesten.

Bij de interpretatie van de cijfers van 2020 inzake de broeikasgasuitstoot moeten we rekening houden met de impact van de COVID-crisis waar de uitstoot van de transport sector sterk door beïnvloed was. Het kalenderjaar 2020 was ook relatief warm, hetgeen een positieve impact had op de uitstoot van de bouwsector. Deze externe omstandigheden maken het moeilijk om duidelijke conclusies te trekken over structurele evoluties in het kalenderjaar 2020.

De productie van groene energie in Vlaanderen maakte in 2021 een flinke sprong voorwaarts en overtrof zelfs de prognose die werd vooropgesteld in het VEKP, terwijl er in 2020 nog een achterstand was ten opzichte van deze prognoses. Naast het positieve klimaateffect zorgt deze bijzondere toename er voor dat er minder hernieuwbare energie moet worden aangekocht om aan opgelegde Europese verplichtingen inzake hernieuwbare energie te voldoen.

Bijlagen bij deze mededeling:

- VEKP-Voortgangsrapport 2022
- Bijlage bij het VEKP-Voortgangsrapport 2022: voortgang van de individuele VEKP-maatregelen

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR